

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Didaci Covarrvvas A Leyva Toletani Episcopi Segobiensis
... Opera Omnia**

Covarrubias y Leyva, Diego de

Antverpiae, 1610

4 Hadriani Cæsaris rescriptum de muliere prægnante ab Ægyptiorum, &
Græcorum legibus deductum fuisse.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96570](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96570)

landis & pungendis equi præstantissimi, quique arte equitã-
di reliquos centauros præcelleret. Etenim adnotavit So-
phoclis interpres in Ariæ, apud Græcos dictionem istam
in compositione magnum, & eximium significare.
qua ratione in præcipuo hominem insanissimum, & maxime
iracundum, cum, qui inexpliciter venerem confectatur
frequentissime Græci interpretatur. vnde par sit Hippo-
centauros dictos fuisse præclaros, & eximios Centauros.
Sophoclis interpreti præter alios consentit Suidas. idem
obseruat Aristophanis scholiastes in Nebalis in Raui. Aut
sine dicti fuisse Hippocentauri equites præstantissimi, &
id est, ab stimulantibus equis. Quod apud Pin-
darum in Pythiis hymno secundo adnotatur scholiasta.
Nam & ille Pindarus, centaurum natum fuisse fabulatur
ex coniunctione Ixionis cum Nebula, quæ Græcè Nephelè
dicitur. Centaurum vero coniunctione Thesalicarum a-
genarum genuisse animalia, quæ paulo ante diximus à vete-
rarum dici Hippocentauros. Interpres Apolloni Rhodii. i.
scribit, Saturnum transformatum in equum ex Phylira O-
ceani filia Chronem genuisse, qui ex eo dictus fuerit Hip-
pocentaurus.

Cæterum quod diuus Hieronymus scribit, quamuis &
iple hoc incertum esse existimet, potest commode dæmo-
num illusionibus tribui. Nam & sancti viri cum tertris spi-
ritibus congressus frequenter habuerunt, ab illisque di-
uersis imaginibus, ac multiplici specie prope sunt delusi.
Quod passim veteres auctores tradidere. & ex iunioribus
Alex. ab Alexandro li. 4. dierum geni. cap. 10. Sed & diuus Græ-
gorius harum delusionum quandoque in suis dialogis me-
morat li. 4. cap. 37. li. 3. cap. 7. & cap. 16.

CAPVT III.

SVMMARIVM.

Præfectus Calceatus apud Inuisitulum, quis sit intelligendus, & de viti-
o calciamento.

Paulus si singulari. de offic. pres. vigil. cap. 3. sciendum est, inquit,
præfectum vigillum per totam noctem vigilare debere,
& coercere calciatum cum hamis, & dolabris, vt curam ad-
hibeant, omnes iniquitatis admonere, ne negligentia ali-
qua incendii casus oriatur. Hæc Paulus. Quid sint hamæ, ex
Plinio & Iuuenali docuit Andr. alciat. in lib. 4. & in l. ferri. ff. de
viti. signific. Calciatum præfectum multi adnotant dici à
Iulio consulto ex eo quod inter vestimenta militaria con-
numerentur & calciamenta apud Lampridium in Alexan.
& milites calciati apud eundem dicantur. Nos idem obser-
uauimus & ex Flauio Vopisco in Aureliani militari episto-
la ad vicarium suum, quam operæ pretium me facturum
exultimo si adscripsero.

Si vis tribunus esse imo si vis viuere, manus militũ con-
tine. Nemo pullum alienum rapiat. Ouem nemo contin-
gat. Vuam nullus auferat. Segetem nemo deterat. Oleum,
salsignum nemo exigat, annona sua contentus sit. De præ-
da hostis, non de lacrimis provincialium habeant. arma
tertia sint ferramenta famiata. Calciamenta fortia, vestis
noua vellem veterem excludat. Stipendium in balneo, non
in popina habeat. Torquem brachiale, & anulum appo-
nat. equum saginariũ suum defricet, captũ animal nõ ven-
dat, mulum centuriatum comiter curet. Alter alteri quasi
seruus obsequatur. à medicis gratis curentur. Aruspici-
bus nihil dent, in hospitiiis caste te agant, qui litem fecerit, va-
pulet. Hæc Aurelianus. apud quem fortia Calciamenta, quæ
fuerint, & qui fuerint Calcei militares, nemo quod ipse sciam
hucusque adnotauit, tamen id constat ex Iosepho, qui ob-
iter hac de re lib. 7. cap. 3. Latini codicis, at Græci lib. 8. cap. 7. bello
Iudæo. Iuliani militis insignem fortitudinem commemo-
rans calceos, inquit, habens creberrimis, atque acutis clau-
uis, vt ceteri solent milites, fixos, dum strato saxeis crustis
solo occurreret, labitur, magnosq; cum armorũ sono deie-
ctus in tergum fugientes rediit. Ex quibus sane verbis
intelliges quæ dixerit fortia calciamenta Vopiscus. Eadem
de Iuliano scribit Egesippus li. 5. de excid. Hierosolymi. ano, cap. 30
velut inquit, hic Iulianus, qui tergo iminebat hostiũ dum
aliquos perimit, & claustro coërcet ipsa alacritate incau-
tor, confixũ clauis calciamentũ gerens. vsum militarium
virorum nõ considerauit polito lapide solum strati, quod

cauendum foret, sed quasi in campo præliaretur securus
labitur, & ingentem strage sua sonitum dedit. Hac forsan
ratione Plautus in Captiuis dentes calceatos ioco dixit,
quasi ferro munitos, vt & pedes militum calciati fortibus
sane calciamenti. Ergastulus parasitus de conuiuio

Nunquam isthoc vices me hegio, ne postules.
Cum calceatus dentibus veniam tamen.

Sic multas calceare apud Suetonium in Vespasiano c. 23.
id est, ferreis soleis munire, Catullus ad Colloniam:

Et supinam animam graui derelinquere cæno
Ferreæm vt soleam tenaci in voragine milam.

Obiter tamen apud Vopiscum ferramenti famiata intelliges
mucronata, & acuta ex Nonio Marcello, qui testis est, ver-
bum hoc famiare apud veteres in hac significatione recep-
tum fuisse. Apud Hieronymũ in epist. de Origenis erroribus. Cal-
ciati pedes armati intelliguntur aduersus serpentes.

CAPVT IV.

SVMMARIVM.

Hadriani Cæsaris rescriptum de Muliere pregnantæ ab Ægyptiorum, & Græ-
corum legibus aduatum fuisse.

Pregnantis mulieris, quæ damnata sit, corporis pœnam
differri quoad pariat, & eade ratione nec eam torquen-
dam esse, respondit Vlpianus lib. 14. & 37. ad Sabinum, idque
ex rescripto Hadriani ad Publicum Marcellum in l. pregnan-
tis. ff. de penis. & in l. Imperator Hadrianus. ff. de statu. homin. cuius res-
ponsum quamplures interpretationes, & intellectus poterit
lector deducere ex his, quæ vtrobique à nostris traciuntur,
& à Gulielmo Benedicto in cap. Raynuitus, in verb. & sobolem. nu.
60. de testam. Hippol. Marfil. in l. i. in princip. nu. 19. ff. de quæstio-
nibus & in practica. §. nunc videndum. num. 49. Matth. de Afflic. in
in consuet. Neapol. tit. 23. nu. 11. Quibus illud nec temere addere
libuit, quod Plutarchus de sera numinis vindicta scribit
asserens, hoc à Græcis quibusdam legislatoribus ab Æ-
gyptiaca lege transcriptum fuisse. Ita enim inquit Ægypti-
acæ legem, quæ gravidam donec pariat, in mortis
carcere custodire iubet, nonne Græcorum quidam consul-
te vobis transcripsisse videntur? idem asseuerat Diodorus
Siculus li. 1. Sed & Æliano auctore li. 5. de varia historia. Areo-
pagita cum fœminam quandam veneficij accusatam, con-
iunctamque mortis pœna damnare constituerent, non
prius eam occiderunt, quam peperisset, ipsam matrem, quæ
crimen commiserat, & quæ sola culpam contraxerat, pun-
nere volentes, infantem conceptum in vtero, omni culpa
immunem ab eo mortis supplicio liberantes. Legis vero
quæ apud Romanos erat, meminit maxima cum laude
Clemens Alexandrin. li. 2. Stromatum, & Philo in lib. de cha-
ritate.

CAPVT V.

An olim apud veteres Furcarum supplicium
fuerit in vtu, & de Crucis patibulo.

SVMMARIA.

- 1 Furca quid significauerit apud Latinos.
- 2 Crucis supplicium an idem quod furca fuerit
- 3 Litera T. supplicij nota.
- 4 Crucis supplicium à Constantino Magno abrogatum.
- 5 Crucis signum & Charactæ olim saluationis nota, Hieroglyphica signifi-
catione.
- 6 Furcarum electio, capitalis, & criminalis iurisdictionis signum.

Famosos latrones in his locis, vbi grassari fuerint, furca
figèdos compluribus placuisse, testis est Calistratus Iu-
risconsultus lib. 6. de cognitionib. in l. capitalium. §. famosos ff. de penis.
E cuius responso plerique adnotarunt olim furcarum sup-
plicium apud veteres fuisse frequentissimum, quorum o-
pinioni suffragatur idem Calistratus eadem l. capitalium. in
eius initio, Smmum, inquit, supplicium esse videtur ad furcam
damnatio. Vlpian. item in l. acvilegi. ff. ad legem Iul. pecula. Scri-
bens, proconsules sacrilegos quosdam in furcam suspen-
disse. Eiusdem supplicij meminere Paulus in l. si quis aliquid. §.
1. ff. de penis. Modestinus in l. 3. §. si quis. ff. de ve. milit. Titus Lilius
lib. 1. lex, inquit, horrendi criminis Duumviri perduellio-
nem iudicent. Si à duum viris prouocatione certato: si
vincent, caput obnuito, infelici arbori resse suspendito,
vel intra pomærium, vel extra pomærium, idem paulo
inferius, eum sub furca vinctum inter verbera, & cruci-
tatus